

TRANSPORTOPLEIDING ROC DICHT KLOOF MET BEDRIJVEN

‘Kenniss moet circuleren’

De Regionale Opleidingscentra (ROC's) en de BBL-opleiding 'Chauffeur goederenvervoer' zijn in beweging. Het Competentiegericht Onderwijs geeft leerlingen een bredere oriëntatie. Blijft echter de vermeende kloof met het bedrijfsleven. ROC's hopen deze bres nu te dichten door kenniscirculatie. Opleidingen in een achterkamer bedenken, heeft geen zin. Samen iets oprichten, in overleg met de bedrijven zelf, lijkt een vele malen betere oplossing. Dat leert een rondgang langs betrokkenen.

'Het aantal leerlingen voor de chauffeursopleiding bij de BBL stabiliseert en neemt voor het eerst sinds jaren niet meer af', meldt bestuursvoorzitter Jacques van Gaal van het ROC in Leiden. 'De sector vraagt echter een groeiende instroom aan chauffeurs, nu de conjunctuur een stijgende lijn vertoont. De historische kloof tussen ROC's en het bedrijfsleven dichten, is daarom vooral nu de grote uitdaging'. De ROC's hanteren hiertoe een dubbele strategie: de ketenbenadering centraal plaatsen in de opleiding en de kennis laten circuleren. 'Concreet bereiken we kenniscirculatie door *partnerships* met bedrijven te sluiten. Zo voeren we onze gezamenlijke onderwijsopdracht eendrachtig uit', aldus Van Gaal.

Kloof verkleinen

'Een opleiding in een achterkamer bedenken, heeft geen zin', vindt ook onderwijsmanager Unit Auto en Vervoer Ruud Hoogenboom van het ROC in Leiden. 'We richten beter gezamenlijk iets op, in overleg met de bedrijven. Hierbij heeft een regionale aanpak de meeste kans van slagen. Landelijke initiatieven op brancheniveau kwamen in het verleden nauwelijks van de grond. Verbetervoorstellen oppakken in kleine overleggroepen en zo succesjes behalen, lijkt me de aangewezen aanpak', stelt Hoogenboom. Het management van de bedrijven en de scholen zoeken dus toenadering. 'Maar ook het nieuwe competentiegerichte onderwijs verkleint de kloof tussen theorie en praktijk', stelt de coördinator van de transportopleiding van het Graafschapcollege in Doetinchem André Jansen. 'Onze school heeft in deze evolutie het voortouw genomen, net als de ROC's in Tilburg en in Rotterdam.'

Nieuwe accenten

Jansen vervolgt: 'De evolutie naar competentiegericht leren volgt wel uit een politieke beslissing. Maar ze beantwoordt vooral aan de wens van de sector. Uit de oude structuur zijn uiteraard vakken behouden. Lessen over administratie, techniek, theorie en verkeer zijn in alle scholen gelijklopend. Ook het ATP- en ADR-certificaat zitten overal in het lesplan. Competentiegericht onderwijs legt wel nieuwe accenten. Zo krijgen jongeren bij ons een bredere vorming met meer aandacht voor talen. Duits en Engels komen voortaan al in de niveau-1 opleidingen – met leerlingen die het VMBO niet hebben afgemaakt – aan bod. Wie het ROC verlaat, kan zich in alle situaties redden.'

Werkreis naar Polen

Jansen geeft verder aan dat de praktijk binnen de breder georiënteerde opleiding een voorname rol speelt. 'Zo maken we een werkreis van een week naar Polen, onder het motto *Truckers on tour*', vertelt Jansen. 'Op de agenda staat onder meer een bezoek aan de lokale vestigingen van Raben Transport en Nijhof-Wassink. Zo bereiden we de jongens op een innovatieve manier voor op de maatschappij. VW Autostadt in Wolfsburg is een leuke afsluiter van de reis. De vijf schooldagen die de jongens in Polen doorbrengen, compenseren ze trouwens in december. Net wanneer bedrijven vaak extra handen nodig hebben. Een voorbeeld van hoe de ROC's meedenken met de leerbedrijven', aldus Jansen.

Leerlingen bezoeken de vestiging van Raben Transport in Polen om de praktijk te ervaren.

Blijvend prikkelen

'Wie bij ons studeert, is vaak geen rasstudent', stelt Jansen. 'De omgangsvormen lijken doorgaans ruw en heel direct. Toch brengen docenten onze leerlingen met succes structuur bij. Daarvoor bestaan geen toverformules. Zelf het goede voorbeeld geven en hen consequent aanspreken op ongepast gedrag volstaat doorgaans. Ook een tweedaagse cursus 'Bedrijfs hulpverlening' geeft onze jongens een extra pre op de arbeidsmarkt', aldus Jansen. Hij vervolgt: 'Leerlingen sturen we tegenwoordig ook op meerdere praktijkstages.

Jansen: 'Competentiegericht leren verbetert de aansluiting met het bedrijfsleven.'

Na enkele weken kennen ze een werkplek wel en doorlopen ze de stage op de automatische piloot. Om hen blijvend te prikkelen, sturen we in het kader van competentiegericht onderwijs de jongens naar een vreemd bedrijf, voor een bijkomende oriëntatie- of praktijkstage. Hierdoor leren ze solliciteren en zich flexibel inpassen in een nieuwe omgeving en planning.' Die flexibiliteit schroeft de opleiding in het tweede jaar nog verder op. Jansen: 'Leerlingen zoeken zelf actief

naar het type bedrijf dat ze leuk vinden. Dat verhoogt de motivatie. Ook de werkgevers ervaren die vrijheid positief. Leerlingen die bewust voor hen kiezen, zetten zich harder in en stromen ook vaker door naar een vast dienstverband', vertelt Jansen.

Marktwerking in detachering

'Start Uitzendbureau biedt veel leerlingen een leerarbeidsovereenkomst aan bij een erkend transportbedrijf', vertelt Jansen. 'De studiekosten neemt Start voor zijn rekening. Hieronder vallen lesgeld, boeken, een heftruckcursus, ARBO, BHV, de reis naar Polen, de kosten voor de eerste examens CCV en de afgesproken lessen voor de rijbewijzen C en CE.' Het rijbewijs voor de personenauto betalen de leerlingen overigens zelf. Een optie die uit nood is geboren, aldus Jansen. 'Enkele leerlingen schreven zich vroeger bij ons in om dat rijbewijs te halen, zonder de eigenlijke opleiding serieus te nemen. Die misstand vermijden we nu.' De aanwezigheid van Start Uitzendbureau brengt meer marktwerking in de detachering. Jansen vertelt hierover: 'Die detachering is natuurlijk niet helemaal vrij. Het is alleen mogelijk bij leerbedrijven die VTL erkent. Terecht, want daar ligt ook de kracht van VTL. Toch is de opkomst van Start en andere detacheringbureaus positief. Bij opleidingen geldt wat voor

Competentiegericht onderwijs legt nieuwe accenten, bijvoorbeeld meer aandacht voor talen.

Kosten voor heftruckcursus vergoedt Start.

alle activiteiten opgaat: goede marktwerking geeft vaak aanleiding tot een kwaliteitsslag.'

Verdere toenadering

'Competentiegericht leren verbetert de aansluiting met het bedrijfsleven', meent Jansen. Bij het ROC in Leiden reageert de directie nog iets terughoudender. 'Een zekere spanning tussen ROC's en bedrijven blijft onvermijdelijk', vindt Hoogenboom. 'De markt vraagt chauffeurs die direct inzetbaar zijn, met alle certificaten en de nodige ervaring. Voor een school is die opdracht moeilijk haalbaar. De kennis is vaak een beetje verouderd, want het lesmateriaal elk jaar aanpassen is financieel geen optie.' Toch constateert ook Hoogenboom een verdere toenadering tussen scholen en ondernemingen. Hij vertelt: 'Rond competentiegericht onderwijs zetten andere scholen mooie samenwerkingsverbanden met bedrijven op. Nu moeten enkele mensen opstaan om de volgende stap te zetten, door samen met de kenniscentra en de brancheorganisaties op regionaal niveau gesprekken aan te gaan. Ik hoop dat de huidige toenadering tussen ROC en leden van TLN een vervolg krijgt.' Van Gaal valt zijn collega bij: 'Onderwijs en arbeidsmarkt in elkaar vervlechten, dat is het ultieme doel. Zo zie ik de ROC's en de bedrijven het liefst. Eigenlijk als twee zwaluwstaarten: apart en toch onafscheidelijk verbonden.'

Opleiding en praktijk

De tweejarige praktijkgerichte opleiding van BBL 'Chauffeur goederenvervoer' zet leerlingen vier dagen per week in bij een leerbedrijf. Voor het theoriegedeelte volgen ze een dag per week les. Een praktijkopleider geeft de nodige ondersteuning in het leerbedrijf. Enkele leerbedrijven passeren tijdens de opleiding de revue. Leerlingen zijn formeel in dienst van de collectieve werkgever VTL, waarmee ze een arbeidsovereenkomst hebben afgesloten. VTL regelt daarbij een werkplek in de buurt en betaalt het salaris uit.